

Beleid Dierenwelzijn 2020-2024

Voorwoord

Tussen 2016 en 2020 heeft de gemeente Alkmaar de Beleidsnota dieren en dierenwelzijn als uitgangspunt genomen voor het handelen op het gebied van dierenwelzijn.

De meeste actiepunten uit dat beleid zijn gerealiseerd. In deze nota ligt het accent daarom met name op nieuwe beleidsuitgangspunten.

De inspraak en participatie bij het opstellen van dit beleid heeft het college gesterkt in de opvatting dat wij op de goede weg zijn. Wij hopen met behulp van deze input een compleet dierenwelzijnsbeleid te hebben gemaakt waarmee wij richting geven voor de komende jaren.

Dierenwelzijn is een breed onderwerp waarbij meerdere beleidsterreinen betrokken zijn. Het heeft bijvoorbeeld betrekking op evenementen, kinderboerderijen en biodiversiteit.

In onderstaande notitie gaan wij als gemeente Alkmaar uit van wet- en regelgeving en bevorderen wij dierenwelzijn waar dat binnen onze mogelijkheden ligt.

Onze inzet is de dieren in Alkmaar het respect en de aandacht te geven die zij verdienen.

Namens het college van burgemeester en wethouders

Robert te Beest

Wethouder dierenwelzijn

1. Inleiding

Het Beleid Dierenwelzijn 2020-2024 is een vervolg op de eerdere Beleidsnota dieren en dierenwelzijn 2016-2020.

Dierenwelzijn staat steeds meer op de politieke agenda. Illustratief daarvoor is een enquête van de Raad voor de Dierenaangelegenheden uit 2019. In dit onderzoek wordt aangegeven dat ruim 80% van de geïnterviewde Nederlanders van mening was dat alle dieren een moreel recht op leven hebben en dat een ruime meerderheid vond dat de mens een morele plicht heeft om goed te doen voor alle dieren¹.

De gemeente Alkmaar dient te voldoen aan haar wettelijke taken op het gebied van dieren maar wil ook daar waar het kan dierenwelzijn bevorderen. Zie Bijlage I Wet- en regelgeving.

Waar mogelijk zoeken wij samenwerking zowel met de regio om ons heen als met de betrokken partijen op lokaal niveau.

De komende jaren zullen wij ons met name inzetten voor een goede en betaalbare dierenopvang, voor een goed hondenbeleid, voor kwalitatief goede kinderboerderijen en zetten wij in op ruimte voor biodiversiteit en leefbaarheid. Ook overlast door dieren wordt aangepakt, maar zoveel als mogelijk op natuurlijke manier.

Uitgangspunten en inhoud

De basis voor dierenwelzijn wordt gevormd door de onderstaande vijf vrijheden voor dieren:

- dieren zijn vrij van honger en dorst. Ze hebben gemakkelijk toegang tot vers water en een adequaat rantsoen;
- dieren zijn vrij van ongemak. Ze hebben een geschikte leefomgeving inclusief onderdak en een comfortabele rustplaats;
- dieren zijn vrij van pijn, verwonding en ziekte. Er is sprake van preventie en een snelle diagnose en behandeling;
- dieren zijn vrij van angst en stress. Er is zorg voor voorwaarden en behandelingen die geestelijk lijden voorkomen;
- dieren zijn vrij om normaal gedrag te vertonen. Ze hebben voldoende ruimte, goede voorzieningen en gezelschap van soortgenoten.

Bron: Dierenwelzijnsweb.nl / Brambell Committee 1965 / Uitwerking Britse Farm Animal Welfare Council 1993

Sinds 2011 zijn de bovengenoemde uitgangspunten ook opgenomen in de Wet dieren. In de Wet dieren wordt de eigenwaarde van dieren erkend, ook wel de intrinsieke waarde van dieren genoemd. Dieren dienen vanuit deze wet met respect behandeld te worden en mogen niet nodeloos in hun welzijn worden benadeeld.

Verder gaan wij uit van de volgende kaders:

- wij voldoen aan de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van dierenwelzijn;
- wij bevorderen het dierenwelzijn binnen de mogelijkheden van de gemeente Alkmaar. Zie bijlage II financiën.

¹ Raad voor Dierenaangelegenheden, 4 oktober 2019. Staat van het dier. Beschouwingen en opinies over de verschuivende relatie tussen mens en dier in Nederland. Schukken, Y.H., van Trijp, J.C.M., van Alphen, J.J.M. en H. Hopster; pag. 20.

2. Nieuw beleid

Hieronder staan de beleidsaandachtspunten 2020-2024 beschreven. De uitvoering van deze beleidsaandachtspunten zullen opgepakt worden door het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester voor zover het hun bevoegdheden betreft.

Participatie en inspraak

Om tot een goede nota te komen is een informatieavond voor dierenorganisaties en raadsleden georganiseerd. Daarnaast is er inspraak georganiseerd via de stadskrant. Ook was het mogelijk om via facebook onderwerpen en suggesties aan te leveren voor het beleid. In bijlage III treft u de diverse reacties aan.

2.1 Samenwerking voor dieren

Huisvesting dierenopvang

Dit belangrijke onderwerp op het gebied van dierenwelzijn wordt grotendeels opgepakt in regionaal verband.

Bij de opvang van dieren betreft het vooral de opvang van dieren in nood. Het gaat dan om de volgende gevallen:

- opvang van zwerfdieren
- dieren in noodgevallen bij huisuitzettingen, detentie of opname/arrestatie/huiselijk geweld
- rampen waarbij dieren zijn betrokken

De gemeente is verantwoordelijk voor de opvang van gedomesticeerde dieren. Daarvoor heeft de gemeente een bewaarplicht. Een gevonden dier valt onder verantwoordelijkheid van de gemeente. De gemeente moet deze gevonden “zaak” gedurende 14 dagen bewaren. Zolang zijn de kosten ook voor de gemeente. Als de eigenaar zich niet meldt, wordt de burgemeester eigenaar van het dier. Deze kan het dier bijvoorbeeld overdragen aan een dierenasiel.

De gemeente Alkmaar heeft samen met de regiogemeenten dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de Stichting Dierenambulance Noord-Kennemerland (Dierenbescherming) voor het vervoer van dieren en met de Vereniging tot bescherming van dieren (Dierenbescherming) voor de opvang van katten en honden in het dierenasiel te Alkmaar/Purmerend, knaagdieren in het Knaagdiercentrum in IJmuiden en de vogelopvang in de Vogelopvang in Krommenie. De gemeenten betalen voor de genoemde diensten een vergoeding.

Daarnaast heeft de gemeente Alkmaar een overeenkomst, inclusief vergoeding, met de Stichting Zwerfdier voor de opvang van katten gesloten.

Op dit moment onderzoeken de gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Langedijk, en Schagen naar oplossingen voor een toekomstbestendige opvang en het vervoer van gedomesticeerde dieren en vervoer van in het wild levende dieren.

De uitkomst hiervan heeft mogelijk gevolgen voor de huisvesting van de dierenopvang, ook voor Alkmaar.

De aanleiding is dat de dierenorganisaties hebben aangegeven dat de bestaande opvang en vervoerslocaties sterk verouderd zijn.

Beleid: bestuurlijke vaststelling toekomstbestendige oplossing voor opvang en vervoer van gedomesticeerde dieren en het vervoer van in het wild levende dieren

Lokaal overleg

Het is van belang om met enige regelmaat te overleggen met alle partners en stakeholders binnen de gemeente Alkmaar (verenigingen, organisaties, vrijwilligersgroeperingen, burgers, dierenpolitie), zodat acties, mogelijke knelpunten en beleid, waar mogelijk, tijdig en goed op elkaar kunnen worden afgestemd. Zie bijlage IV Lijst van partners/stakeholders. Tot nu toe ontbrak een dergelijk structureel afstemmingsoverleg.

Beleid: structureel afstemmen dierenwelzijn met partners en stakeholders binnen de gemeente Alkmaar

2.2. Gezelschapsdieren

Gezelschapsdieren zijn dieren die voor gezelschap of uit liefhebberij worden gehouden. Tot deze dieren worden onder andere honden, katten, vogels, vissen, konijnen en cavia's gerekend. Gezelschapsdieren hebben een grote maatschappelijke functie van jong tot oud. Het gaat dan met name om de omgang met dieren en educatie. Ook kunnen gezelschapsdieren vaak eenzaamheid tegengaan.

Chippen van honden en katten

Sinds 1 april 2013 bestaat er een chipplicht voor honden. Deze chipplicht draagt bij aan het opsporen van eigenaren bij gevonden dieren. Hierdoor daalt het aantal zwervdieren. Ook wordt bijgedragen aan het tegengaan van illegale handel van honden. Het chippen van katten is niet in de wet opgenomen, maar kan op vrijwillige basis plaatsvinden.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft in november 2018 toegezegd te onderzoeken in hoeverre een gemeentelijke chip- en registratieplicht voor katten op belemmeringen stuit.

Beleid: landelijke ontwikkelingen volgen ten aanzien van het chippen van katten

Hondenbeleid

Hondenvoorzieningen

De komende jaren gaat de gemeente verder met het plaatsen van zogeheten 'hondenhaltes'. Dit zijn prullenbakken voorzien van een dispenser met 100% afbreekbare poepzakjes of papier. Daarnaast zijn er al veel voorzieningen voor de honden gerealiseerd zoals trimbanen en zwemplekken. In de gebieden van de voormalige gemeenten Graft-De Rijk en Schermer zijn nog niet veel voorzieningen aangebracht. Het accent voor nieuwe voorzieningen zal daarom daar liggen.

Verontreiniging door honden

Vanuit Stadswerk072 wordt de hondenpoepzuiger op zogenaamde "hot spots" op regelmatige basis ingezet.

Aangeliijnde en loslopende honden / verbodsgebieden voor honden

In de Algemene plaatselijke verordening (Apv) is opgenomen dat honden aangeliijnd moeten zijn in de bebouwde kom, tenzij het om een aangewezen loslooptgebied gaat.

Kinderspeelplaatsen, zandbakken, speelweiden of andere door het college aangewezen plaatsen zijn verboden voor honden.

In het aanwijzingsbesluit verbods- en loslooptgebieden voor honden zijn de locaties vermeld waar honden niet mogen komen (verbodsgebieden) en locaties waar honden niet aangeliijnd hoeven te zijn en los mogen lopen (loslooptgebieden).

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van de Apv bevoegd om een aanwijzingsbesluit vast te stellen.

Ten aanzien van de bovenstaande aspecten zal in de praktijk rekening worden gehouden met het onderscheid tussen de gebieden, die zich in de "stad" en in het "buitengebied" bevinden.

Beleid: hondenvoorzieningen (te blijven) realiseren in de gehele gemeente Alkmaar en met name in voormalige gemeenten Graft-de Rijk en de Schermer

Aanpak van gevaarlijke honden

Er komen in Nederland regelmatig bijtincidenten voor. Meestal gaat het om het bijten van andere dieren, veelal honden. Het komt echter ook regelmatig voor dat mensen worden gebeten. Vanuit de Dierenpolitie en de Unit Veiligheid komt naar voren dat de bijtincidenten toenemen.

De houder/eigenaar van een hond is verantwoordelijk voor het gedrag van de hond. Indien blijkt dat de hond zich gevaarlijk of hinderlijk gedraagt, zoals bijten op een openbare plaats of een terrein van een ander, dan kan vanuit de overheid ingegrepen worden. De verantwoordelijkheden rondom het ingrijpen bij bijtincidenten liggen dan primair bij het gemeentebestuur. De burgemeester is namelijk verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid en het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke kant.

Daarom zijn in de Algemene plaatselijke verordening (Apv) regels vastgelegd. Als de burgemeester van oordeel is dat een hond gevaarlijk of hinderlijk is omdat deze betrokken is bij een bijtincident kan betrokkene daartegen optreden. Zo kan de burgemeester op grond van Apv aan aanlijngedod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen als de hond zich bevindt op een openbare plaats of het terrein van een ander. Als dat gebod wordt overtreden dan kan daarop gehandhaafd worden.

De politie kan, in overleg met de Officier van Justitie, een hond in beslag nemen. Bij een hond wordt dan een risico assessment gemaakt door de Universiteit van Utrecht over de mate waarin de hond gevaar oplevert. Bij het assessment wordt een advies gevoegd dat kan inhouden: teruggave, herplaatsing of doden van de hond. Ten aanzien van de eerste twee aspecten kunnen voorwaarden worden geformuleerd zoals aanlijnen, muilkorven en castreren.

Het is zinvol om een duidelijke aanpak voor gevaarlijke honden op te stellen. Dat kan bijvoorbeeld door een protocol voor gevaarlijke honden. Hierdoor kan worden gezorgd dat er een duidelijke aanpak is bij het zo veel als mogelijk voorkomen en aanpakken van een bijtincident. Zo'n aanpak biedt houvast in de procedure bij het beoordelen of en welke maatregelen bij een bijtincident op enig moment het beste helpen en (juridisch) mogelijk zijn. Daarnaast helpt het invulling te geven aan de afstemming tussen gemeente (burgemeester) en de politie en invulling te geven aan praktische afspraken zoals de registratie van bijtincidenten.

Beleid: duidelijke uitgangspunten voor de aanpak van gevaarlijke honden formuleren zoals bijvoorbeeld in de vorm van een protocol voor gevaarlijke honden

Voorkomen dierenmishandeling

De Wet dieren zegt samengevat dat het verboden is bij een dier pijn of letsel te veroorzaken of de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

Handhaving gebeurt door de politie en de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming.

Wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat er een relatie ligt tussen dierenmishandeling en andere vormen van huiselijk geweld. Via de sociale hulpverlening (buurt- en wijkteams, GGD- en GGZ) kan vaak goed inzicht verkregen worden in de huiselijke situatie van mensen waardoor misschien ook dierenmishandeling in een vroeg stadium kan worden gesignaleerd en voorkomen.

Beleid: zo veel als mogelijk voorkomen van dierenmishandeling door voorlichting aan medewerkers van buurt- en wijkteams (bijvoorbeeld gebiedsconsulenten en jeugdmedewerkers).

2.3. Kinderboerderijen

Kinderboerderijen hebben een recreatieve en een educatieve functie. Bezoekers moeten iets kunnen leren van hun bezoek aan een kinderboerderij over dieren en hun afkomst, omgang met dieren, voedsel voor dieren, dierenwelzijn en de relatie met klimaat en natuur. Het contact van kinderen en volwassenen met dieren is belangrijk voor het leren omgaan en leren kennen van dieren. De gehouden dieren moeten een geschikt karakter hebben om zonder problemen met mensen te kunnen omgaan zonder daarbij zelf angstig te zijn. De kwaliteit en laagdrempelige toegankelijkheid van kinderboerderijen zijn daarom van groot belang.

Er zijn vier kinderboerderijen in Alkmaar; de Rekerhout, Wijkboerderij Alkmaar, de Stadsboerderij en de kinderboerderij De Kleine Artis (in De Rijk). Deze boerderijen zijn zeer divers van aard, zowel wat betreft grootte en organisatie.

De gemeente kan in het kader van dierenwelzijn op een drietal terreinen ondersteuning bieden aan deze kinderboerderijen. Namelijk als het gaat om de educatie, kwaliteit en de toegankelijkheid. Wij zullen nader overleg starten met de kinderboerderijen om te kijken welke mogelijkheden er zijn om op deze onderwerpen tot eventuele verbeteringen te komen.

Educatie

Kinderboerderijen hebben als basisfunctie recreatie en educatie. De gemeente stimuleert dat de kinderboerderijen de functie van educatie met name ook gericht op de kennis van het welzijn van dieren, verder vormgeven. De gemeente biedt de mogelijkheid om subsidie voor educatie op kinderboerderijen aan te vragen.

Kwaliteit

De gemeente zal met de kinderboerderijen in Alkmaar (nader) overleggen en (laten) onderzoeken of het hanteren van de branchecode of het keurmerk van de Vereniging Stads- en Kinderboerderijen Nederland (vSKBN) een mogelijke verbetering kan opleveren voor een kinderenboerderij en op welke wijze. Daarbij worden aspecten zoals dierenwelzijn, educatie, veiligheid, vakbekwaamheid, en de maatschappelijke functie van de kinderboerderij betrokken. Als bepaalde aspecten verbeterd kunnen worden, zal de gemeente nagaan op welke wijze zij ondersteuning kan bieden. Geen van de kinderboerderijen beschikt op dit moment over de branchecode of het keurmerk.

Toegankelijkheid

In de praktijk hanteren de kinderboerderijen in Alkmaar de stelregel dat er niet gerookt mag worden. Alle kinderboerderijen hebben aangegeven het rookvrij zijn ook actief uit te willen dragen bijvoorbeeld door het plaatsen van borden.

Onderhoud en huisvesting

In 2019 en 2020 zijn gesprekken gevoerd met de kinderboerderijen. Hieruit is een inventarisatie van wensen voortgekomen. Elke kinderboerderij heeft specifieke wensen zowel variërend in onderwerp als in kosten. Voor de dieren is onderhoud van stallen en huisvesting uiteraard van groot belang. De huisvesting van dieren moet in orde zijn. Onderwerpen die daarnaast genoemd zijn betreffen informatieborden, onderhoud wegen, paden en plantsoen. De nota Dierenwelzijn 2020-2024 gaat hier niet over maar laagdrempeligheid en toegankelijkheid zijn van groot belang.

Beleid: nader overleg starten met de kinderboerderijen over aanpak/ondersteuning ten behoeve van dierenwelzijn ten aanzien van kwaliteit, educatie en toegankelijkheid

2.4. Natuur en biodiversiteit / in het wild levende dieren

Biodiversiteit en leefomgeving

Voor eenieder geldt een zorgplicht voor alle in het wild levende dieren (Wet natuurbescherming en Wet dieren).

In de stad is een goede biodiversiteit belangrijk in verband met een gevarieerde en gezonde leefomgeving. Een goede leefomgeving voor wilde dieren is daarom van belang.

Als het gaat om in het wild levende dieren heeft de provincie een grote rol op het gebied van flora en fauna, beheer, schadebestrijding en de jacht op dieren. Daarbij staat de duurzame instandhouding van diersoorten centraal.

Ongeveer 500 diersoorten vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Het is daarom verplicht om een ontheffing te hebben van de provincie/de omgevingsdienst in het kader van de Wet Natuurbescherming als wij beschermde soorten kunnen schaden door ons handelen. Te denken valt dan aan ingrepen in het beheer van de openbare ruimte, of bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals nieuwbouw.

Het college heeft het rapport 'Kansen voor biodiversiteit' vastgesteld en de raad heeft daarvoor extra middelen ter beschikking gesteld. Een groot aantal maatregelen is vastgesteld om de biodiversiteit te versterken.

Vanuit het Beleid Dierenwelzijn 2020-2024 is het van belang dat alle soorten dieren in Alkmaar recht hebben op een goede leefomgeving.

Zo zijn naast een goed voedselaanbod voor insecten natuurlijke nest- en overwinterplekken voor hen van groot belang. Insecten hebben verschillende nestvormen bijvoorbeeld in de bodem, in holle ruimten bovengronds zoals holle stengels, dood hout en muurspleten. Omdat veel natuurlijke plekken ontbreken, zijn insectenhôtels een goed alternatief.

Gedragscode voor de openbare buitenruimte

Inheemse wilde dieren worden beschermd door de Wet natuurbescherming. Bij werkzaamheden buiten, werken de gemeente en Stadswerk 072 NV volgens de gedragscode Flora- en Faunawet bestendig beheer en onderhoud groenvoorziening van Vereniging Stadswerk Nederland en branchevereniging VHG. Dit betekent dat de groen-medewerkers tijdens hun onderhoudswerk zorgvuldig omgaan met (de mogelijke aanwezigheid van) dieren. Deze gedragscode geeft aan hoe medewerkers dat moeten doen. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met het broedseizoen in verband met (weide)vogels en er worden maatregelen genomen als er bijvoorbeeld egels worden aangetroffen. Kapvergunningen worden niet afgegeven voor kappen tijdens het broedseizoen. Er zijn twee gedragscodes: één voor regulier onderhoud van de gemeentelijke groenvoorzieningen, zoals maaifrequenties. En één voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de inrichting van de openbare buitenruimte. De gemeente Alkmaar volgt deze codes. De bestaande twee gedragscodes worden geïntegreerd in één nieuwe code: "Gedragscode Bestendig Beheer en Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting." Deze code dient goedgekeurd te worden door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland. De verwachting is dat deze goedkeuring in oktober zal plaatsvinden.

Beleid: bieden van een goede leefomgeving voor dieren in Alkmaar zoals het realiseren van insectenhôtels

Beleid: de nieuwe gedragscode voor de buitenruimte toepassen

2.5. Evenementen

Binnen de gemeente Alkmaar vinden evenementen plaats waar soms ook dieren bij betrokken zijn. Denk bijvoorbeeld aan Landbouwdag.

Een evenementenvergunning kan onder andere geweigerd worden in het belang van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid en de bescherming van het milieu.

Een evenementenvergunning kan niet geweigerd worden op grond van dierenwelzijn.

De gemeente kan dus in haar Apv dierenwelzijn niet als weigeringsgrond opnemen. In de landelijke wetgeving is dierenwelzijn namelijk "uitputtend" in de Wet dieren geregeld. Bijgaand verwijzen wij naar de link van de [Wet Dieren](#).

Omdat de gemeente hecht aan het welzijn van dieren bij een evenement heeft zij een aantal aandachtspunten opgesteld voor evenementenorganisatoren ten behoeve van het dierenwelzijn.

De volgende aandachtspunten worden bij een vergunning meegezonden: de zorg voor voldoende water en voedsel, een goede ondergrond (bodembedekker), een ruimte waar de dieren kunnen liggen,

de zorg voor voldoende afstand tussen publiek en dieren en geen plaatsing van de dieren in de nabijheid van een geluidsinstallatie of muziek. Het is zinvol om nader te verkennen of genoemde aandachtspunten aanscherping en/of uitbreiding behoeven.

Deze aandachtspunten kunnen niet als voorschriften aan de evenementenvergunning verbonden worden en daarom kan op grond van de Apv niet gehandhaafd worden.

Overige Evenementen

Bij evenementen mag de leefomgeving van dieren zo min mogelijk verstoord worden. In de Alkmaarse Apv is daartoe een aantal artikelen opgenomen. Zo bepaalt de Apv dat het verboden is zogenoemde wens- of ufo ballonnen, door middel van hete lucht afkomstig van vuur op te laten stijgen. In de Apv is ook de algemene weigeringsgrond “bescherming van het milieu” opgenomen. Overlast veroorzaakt door vuurwerk valt eveneens onder de bescherming van het milieu.

Beleid: bij evenementen met dieren het dierenwelzijn te bevorderen onder meer op grond van de wettelijke kaders; daarnaast ook andere mogelijkheden ter bevordering van dierenwelzijn zoveel mogelijk te benutten en terughoudend te zijn ten aanzien van de inzet van dieren bij evenementen

Beleid: nader verkennen of aandachtspunten bij evenementen met dieren aanscherping en/of uitbreiding behoeven

2.6. Zegen of plaag: hinder door dieren

Een plaagdier is een dier met eigenschappen die door mensen als beschadigend of ongewenst wordt ervaren. Plaagdieren kunnen voor burgers hinderlijk en onhygiënisch zijn en zij kunnen een gevaar voor de volksgezondheid vormen. Daarnaast kunnen plaagdieren schade veroorzaken, zoals economische schade en afbreuk van het woongenot. De kanttekening hierbij is dat een dier in de ene omgeving als hinderlijk wordt gezien, terwijl het in een andere omgeving als nuttig wordt beschouwd.

Hinder door dieren

Er zijn dieren die hinder kunnen veroorzaken zoals ratten, muizen, wespen en kakkerlakken.

Sinds enige tijd wordt ook overlast ervaren van eikenprocessierups, rivierkreeften en halsbandparkieten. Aan meeuwen wordt hieronder apart aandacht besteed.

De gemeente heeft een wettelijke plicht om plaagdieren die een bedreiging voor de volksgezondheid en -veiligheid vormen te weren en te bestrijden.

Hinder door plaagdieren wordt altijd bestreden, waarbij dit zoveel als mogelijk op natuurvriendelijke wijze gebeurt. Daartoe volgt de gemeente nauwlettend de landelijke ontwikkelingen.

De dierplaagbestrijdingsdienst adviseert Stadswerk 072 bij het aanpakken van plaagdieren.

Hinder door plaagdieren neemt toe, waarbij vooral de meldingen over ratten toenemen. Tegelijkertijd is het niet meer mogelijk conform nieuwe wetgeving om ter bestrijding hiervan altijd gif te gebruiken. Stadswerk beoordeelt meldingen van hinder echter met het oogmerk: als de gezondheid dan wel de openbare veiligheid in gevaar is of dreigt dan wordt er ingegrepen. Bij de bestrijding maakt Stadswerk onderscheid tussen dierplaagbestrijding binnenshuis en buitenshuis. Binnenshuis gaat het vooral om kakkerlakken, oven- en zilvervisjes en voorraadinsecten. De gemeente heeft dan geen wettelijke rol en particulieren dienen dan zelf een dierplaagbestrijder in te schakelen. Daarnaast is er dierplaagbestrijding buitenshuis. Dan gaat het vooral om ratten, muizen, wespen en de eikenprocessierups. Hiervoor wordt veelal een gespecialiseerd bedrijf ingeschakeld. Op landelijk niveau worden methoden gezocht om via biodiversiteit en natuurlijke vijanden de eikenprocessierups te bestrijden. Alkmaar blijft onder andere via het landelijke kennisplatform eikenprocessierups op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen.

Meeuwenhinder

In Alkmaar wordt, net als in andere gemeenten, hinder ervaren van meeuwen zowel in woongebieden, werkgebieden (bedrijventerreinen) als recreatiegebieden (binnenstad/Waagplein). Tegelijkertijd zijn meeuwen beschermde diersoorten en is het niet mogelijk daar zonder ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming tegen op te treden. Zonder ontheffing mogen namelijk geen eieren van meeuwen met maisolie behandeld om te voorkomen dat kuikens levensvatbaar worden. De gemeente doet er alles aan om de hinder beheersbaar te houden. Dat gebeurt langs drie sporen: aanvraag (onderzoeks)ontheffing, bewustwording en communicatie en nader onderzoek naar de mogelijkheden van gedoogzone(s).

(Onderzoeks)ontheffing

De gemeenten Leiden, Haarlem en Alkmaar hebben vanaf 2017 een onderzoeksontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb) gekregen van de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Deze ontheffing is geëindigd op 30 januari 2020.

Uit de eindrapportage inzake de onderzoeksontheffing op grond van de Wet natuurbescherming komen samengevat de volgende conclusies naar voren:

- het uitvoeren van nestbeheer heeft op zijn minst een lokaal positief effect;
- verjaagmethodes op basis van apparatuur en schrikmethodes hebben geen meetbaar effect op broedende meeuwen en slechts een minimaal positief effect bij foeragerende meeuwen;
- de combinatie van preventieve maatregelen en nestbeheer heeft op zijn minst een lokaal positief effect;
- geïnterviewde bewoners uit Haarlem, Alkmaar en Leiden, geven vooral een “goed” en “matig” effect aan inzake de effectiviteit van de maatregelen;
- uit de enquête onder bewoners in Alkmaar naar uitgevoerd nestbeheer komt naar voren dat grotendeels een positief effect en in beperktere mate een matig effect wordt ondervonden;
- burgers en bedrijven blijven overlast ondervinden van meeuwen. Om lokaal een maximaal pakket van maatregelen toe te kunnen passen is een nieuwe ontheffing essentieel. Bestaande preventieve maatregelen kunnen dan maximaal worden ondersteund met methodes zoals nestbeheer.

Omdat het verkrijgen van een nieuwe (onderzoeks)ontheffing voor het broedseizoen 2021 geen eenvoudige taak is, is nader ecologisch onderzoek van belang c.q. nodig. Om de slagingskansen voor een ontheffing te vergroten, werkt de gemeente samen de gemeenten Den Haag, Rotterdam, Leiden, Katwijk, Haarlem en Zandvoort.

Bewustwording en communicatie

Er zal voorlichting gegeven (blijven) worden vanuit de gemeente en Stadswerk072. Een belangrijk aspect bij de voorlichting is dat de meeuwen niet uit de stad zullen verdwijnen, maar dat er maatregelen genomen kunnen worden om de hinder te verminderen. Zowel door de gemeente als door de burgers. Zo heeft de gemeente ondergrondse containers geplaatst. Hierdoor wordt het voedselaanbod voorkomen of beperkt. Aan inwoners wordt geadviseerd meeuwen niet te voeren. Dat proberen wij door middel van posters, folders en andere communicatiemiddelen duidelijk te maken. Er zullen borden en folders beschikbaar komen voor scholen en ondernemingen in de binnenstad, die hinder ondervinden. Ook zal er aandacht worden besteed aan voorlichting op scholen. Daarnaast wordt gecommuniceerd om meldingen van hinder van meeuwen op de website van Stadswerk 072 te doen. Deze meldingen kunnen wij ook gebruiken bij de aanvraag om een ontheffing.

Gedoogzone(s)

De gemeente wil ook nader onderzoeken of de meeuwenhinder beperkt kan worden door zogenaamde gedoogzone(s) voor meeuwen.

Beleid: hinder door plaagdieren wordt altijd bestreden, waarbij dit zoveel als mogelijk op natuurvriendelijke wijze gebeurt

Beleid: uitvoering meersporenbeleid meeuwenhinder

3. Educatie en communicatie

Aan de basis van een goede en respectvolle omgang met dieren staat uiteraard het gedrag van mensen. Door het bevorderen van kennis over dieren wordt gedrag gestimuleerd dat ten goede komt aan het welzijn van dieren.

De Coördinatie van milieu- en natuureducatie en bijbehorende diensten binnen Alkmaar is uitbesteed aan de Stichting Hortus/Natuurgids Alkmaar.

Onder deze coördinerende rol vallen onder andere het samenbrengen van het totale aanbod van natuurorganisaties, vervulling van een platformfunctie voor milieu- en natuureducatie, het stimuleren van natuuractiviteiten en -educatie van met name scholen en inwoners van Alkmaar. Bij het aanbod en de vervulling van een platformfunctie wordt onder andere gebruik gemaakt van een toegankelijke en gebruiksvriendelijke website.

Op grond van de subsidieregeling Groen en Dieren(welzijn) kan subsidie aangevraagd worden voor dierenwelzijnseducatie.

Communicatie

Wat betreft communicatie zijn er twee doelen:

1. Het informeren van scholen en bewoners van Alkmaar over dierenwelzijn. Dit doel voeren wij uit door informatie uit te dragen in samenspraak met de Stichting Hortus/Natuurgids over dierenwelzijnsbeleid. Ook zullen wij relevante informatie in een nieuwsbrief publiceren op de website.
2. Het actief overleggen en communiceren met de partners in Alkmaar en de regio over alle zaken die het dierenwelzijn betreffen. Dit punt voeren wij uit door het voeren van regionaal overleg en door een periodiek overleg met partners/stakeholders in te stellen binnen de gemeente Alkmaar.